

PERIÓDICH SATIRICH,
 SEMANAL, DE DIES DE DIES I DIES DE DIES
 DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

FRANCISCO ROSALES.

Pintor de gran impuls, brillant, enérgich
 y artista sens rival,
 morí quan-tot Europa celebrava
 son geni colossal.

CRÓNICA.

MALAGUENYAS.

Ara no 's figurin que intento agafar la guitarra y rasguejarla entonant un d' aquells cants monótonos y prolongats, que comensan sempre ab lo indispensable: «Aaaaaay mareita mia...» Tot menos aixó.

Si poso 'l títol de *Malaguenyas* a la present Crónica es per tractarse de cosas referents a Málaga y a sa provincia, terra privilegiada del calor y de la xispa, de la sanch ardent y de la gracia inagotable.

Allá passen cosas que semblan quèntos y succeheixen fets que semblan epissodis de novela; allá s' hi crien tipos monstruosos. Al escriure la paraula *monstruosos* suposo que no olvidarán qu' en Cánovas del Castillo es fill de la terra de las pansas.

Pero ¡bah! deixemnos de preámbuls y aném al grá.

Ell era guapo, alegre, ditxaratxero... un *moso cruo* com diuhen per aquellas terras... un *xicot de bona sombra*, com dihém aquí.

Ella era bonica, més rica qu' ell, amiga de que las ninas de sos negres ulls li servissen sempre de mirall; gelosa y enamorada.

Un día ell estava trist y cap-ficat.

—¿Qué tens? va preguntarli ella.

—¿Qué vols que tinga?... T' ho vaig á contar: á un' altre que no fosses tú no li diria.... Pero que dimontri, la pobresa no es cap deshonra....

—¿Te fa falta alguna cosa?

—A mí no; á la meva pobre germana. La tinch enamorada, com tú n' estás de mí y jo de tú, y 's troba impossibilitada de casarse, per falta de recursos.

—¿Quánt necessita?

—Ab cent cinquanta duros ne tindrà prou.

—¿Cent cinquanta? Aquí 'n tens doscents. Ademès pren aquestas joyas y regalás'hi en nom mèu. ¿Estás content?

—¡Oh...! Ets un àngel. Deixam que t' abrassi... ¡Adèu!

—¡Adèu! va dirli.

Y en efecte, aquesta paraula de despedida era la més propia que podia emplear aquell mestre, ja que ni l' endemà, ni l' endemà passat, ni al cap de una semana, ni després de quinze días va acostarse á véure á la seva xicota.

—¡Quí sab! deya aquesta: estarà ocupat ab lo casament de la seva germana.

Sí, sí, ¡ja t' ho darán!

Un día va saber aquella dona que qui 's casava no era la germana d' ell, sinó ell mateix: que las joyas que li havia regalat la primera núvia per sa germana servían de regalo de boda á la segona y 'ls quatre mil rals que li havia entregat tant generosa y confiada, se destinavan á sufragar los gastos del casament.

Figürinse la desesperació de aquella xicota, víctima de un timo amorós tant indigne.

Avuy los tribunals s' han encarregat del assumpto.

Es de desitjar que la pobra nena enganyada recobri las joyas y 'ls quatre mil rals, ja que 'l nuvi á qui tant estimava, no es fácil que pugua recobrarlo.

¿Han sentit may un capellà andalús tirant piropos místichs per una boca de cel, plena de sal y de salero?

Creguin que aquella barreja mística-flamenca es de un efecte incomparable, y no 'ls dich res si s' aplica al *bello sexo*.

Al número de aquests sandungueros ministres de Déu, pertaneixia sens dupte cert rector andalús, que al ser traslladat del poble en que durant molts anys havia exercit l' amor..... al pròxim, fou objecte de una manifestació femenina que un individu que va presenciaria, descriu de la següent manera:

«L' andén de la estació estava plé de donas, de las quals la que no plorava á llágrima viva, alsava 'ls ulls al cel, plegava las mans y retorcia 'ls brassos en senyal de desespero, ó 's postrava als peus del rector, besantli la má, ab la mateixa afició que si tingués ganas de menjárselhi.

—¿Es parent de vostés aquest sant varó?

—No senyor, no, no 'ns toca res; pero 'ns ha fet molt bè. No 'n trobarèm un altre.

—¿Y 'ls marits de vostés, cóm es que no venen á despedirlo?

—Son á treballar. Ademès, á n' ells tant se 'ls ne dona un rector com un altre.

—¿Y á vostés, no?

—Ah, á nosaltres no... Perque vaja, ningú com ell per ensenyarnos certas cosas... ell per la historia sagrada .. ell per la doctrina cristiana.. y sobre tot ell per las criaturas.

»En aquest moment la locomotora va xiular, y un coro de gemechs s' unía al soroll del tren, al emprendre la marxa, mentres, abocat á una de las finestretas, un poca vergonya, exclamava:

—Vaja filletas mèvas, no ploréu... que no faltarà qui 'us consoli... Jo mateix, si 'us inspiro simpatías, salto del tren, despenjo 'ls habits que sent jove vaig penjar á la figuera, y si no 'us deixo á totas plenas... de consol, escalibéume.»

Saltém ara al temple de la justicia.

Aquest temple tè una sucursal á Torrox, y allí com en tots los juzgats d' Espanya, hi acuden los ciutadans á ventilar sas diferencias.

No sè á punt fixo de lo que 's tractava; pero suposo que allí, com per tot arréu, ocuparia 'l jutje la presidencia de la taula; lo secretari seuria en la part oposada de cara al jutje; l' escribent á un cayre de la taula, extenentse á la dreta 'l demandant acompanyat de un home bò y 'ls testimonis y á l' esquerra 'l demandat en companyia de altres testimonis y un altre home bò.

Tot de un plegat demandat y demandant comensan á trabarse de paraulas: lo jutje toca la campaneta per imposarlos silenci, y com si aquell toch de campana fós toch de somatén que 'ls enardís, los beligerants s' exasperan y comensa un bombardeig d' objectes. Lo tinter, la sorrera, 'ls llibres, las cadiras y fins una lata de petróleo, tot va enlayre de un costat al altre. Lo jutje s' interposa entre ells y roda per terra, ab la cara esgarrinxada.

Atretas per la saragata acuden al local las personas que en aquell moment passavan pèl carrer:

—¿Qu' es aixó? ¿Qué passa? pregunta un dels que acaban de arribar

—No res, senyors, respon un home bò, aixugantse la mànega de l' americana que se li havia embrutat de petróleo. Estavam aquí ab lo senyor jutje de pau celebrant un acte de conciliació.

¡Senyors! ¡Pas al poeta malaguenyo! ¡Pas á n' en Cánovas del Castillo! ¡Pas al cantor d' Elisa! D. Anton acaba de publicar sas expansions poéticas reunidas en un tomo de 363 planas.

Duas planas més y 'n tindriam tantas com días hi ha á l' any.

La major part de las poesias de D. Anton son guerxas: miran, sino contra 'l govern, contra las musas.

Y aixó que casi totas son amorosas y ramplonas y cursis.

Ell diu en lo prólech que cantá lo que sent y encara que parlaria ab més exactitut dihent que 'ls que senten verdaderament son los que lleixen las sevas ratllas curtas, es precis imaginarse al poeta, tal com se descriu á sí mateix en la següent estrofa:

«Y cuando el viento, aroma
lleve á las nubes en sutil arrullo,
junte á la par, blanquísima paloma,
con tu arrullo mi arrullo.»

¡Cánovas colom! ¡Magnífich colom per ferlo ab arrós! Si no que resultaria un xiquet dur, com diu en Gumá en lo seu *Cap-más*.

Un misteri psicológich. ¿Quan D. Anton tè set cóm dirían que se la fa passar? ¿Prenent una llimonada? ¿Una gasseosa? ¿Un vas d' horxata? ¿Un xop de cervesa? Res d' aixó. D. Anton se fa passar la set ab pomada ú oli de olor.

Proba *al canto*:

«Y nadie, si por dicha, tus cabellos
riza el aura inconstante,
ha de advertir que amante
la sed que me devora apago en ellos.

¡Putiner!

Pero ja se sab, las cosas estranyas que pasan á n' en Cánovas, no li passen á ningú més. No sè si la següent estrofa se refereix á l' Elisa, á la Laura, ó á la minyona ab qui ara 's casa; pero sempre resultarà qu' ell festeja ab xicotas extraordinarias.

«Traiganme ahora á la gentil doncella
(¡Qué me la traigan!)

que más vuela que pisa,
estampando en el suelo á cada huella
algo como si fuera una sonrisa.»

Vostés preguntarán si s' ha vist may á una xicota que riga ab los péus, y jo 'ls respondré que sí.

Las que portan las botinas foradadas.

En todas las poesías de Cánovas se diu sempre alguna cosa de la luna. Se coneix que las devía escriure en aquell temps en que com á home polítich vivía sempre á la luna de Valencia.

«No es fuente, fuente sin agua,
ni noche, noche sin luna.»

Una lluna.

«Ni el rayo de la luna
meciéndose en las ramas cimbradoras.»

Dos llunas.

«¿La luz te ofenderá á que te convidó
rayo de luna silenciosa y blanca?»

Tres llunas.

¿No ves ya desde el cielo despejado
cuánto nos mira la apacible luna?»

Quatre llunas.

«Aquella noche de la luna un rayo.»

Cinch llunas.

«Por eso mi amor vive
contigo y con la luna un tiempo unido.»

Sis llunas.

«Que otra luna encontraba más brillante.»

Set llunas.

«Porque es que juguetea
la luna allí.»

Vuit llunas.

«Y horas hay en que observo embebecido
como la luna llena...»

Nou llunas.

«Que en silencio la luna resplandece.»

Déu llunas.

«Que no falta quien ser quisiera luna.»

Onze llunas.

Completém la dotzena ab la més grossa.

«Y horas hay en que observo embebecido
como la luna llena, cobijando
bajo las plumas de sus amplias alas
va el flamígero bando.»

¡Una lluna ab alas! ¡Una lluna ab plomas!...
Com si diguésssem una gallina.

Perque á mí que no m' ho digan, en Cánovas se trobaría á la oposició y en aquell temps no somiaría més que ab las llunas del caldo.

Una singularitat.

Lo mateix periódich, en un mateix número anuncia l' aparició del tomo y dona compte de la sortida de D. Anton cap al extranger.

Vaja, á mí que no m' ho digan: en Cánovas está fugint de las sévas propias poesías.

P. DEL O.

BUSCANT REMEY.

POT-POURRI TEATRAL.

Lo sol acaba d' amagarse darrera las montañas vehinas: bon vent y que Deu l' ilumini.

Son pues, segons resa l' almanach, las 7 y 38 minuts.

Barcelona, la simpática y mal empedrada senyora Barcelona, suant com l' últim dels camálchs y renegant com lo primer del carreters, ai-

xeca 'ls brassos al ayre, 'ls deixa caure ab tot l' abandono imaginable, 's treu lo mocador de butxaca, s' aixuga 'l front, lo nas, lo coll, y 'l clatell, agafa un vano, 's venta 'l clatell, lo coll, lo nas y 'l front, y murmura:

—¡Quina calor!—

Y al cap d' un rato de ventarse intrépidament, com si en efecte 'l vano li servis d' alguna cosa, anyadeix casi bè plorant:

—¿Cóm ho podría fer per treurem aquesta pesadés de sobre? ¿quí será capas de donarme un bon remey contra aquesta portentosa elevació de la temperatura?—

Tot just ha acabat de pronunciar l' última paraula, apareix l' *Eldorado*, fa una pirueta molt mona y li diu en un llenguatge paregut al volapük:

—Moi, jo 'l tinch.

—¿Tú?

—*Oui, madame.* Vingui *chez moi*, y *bien tôt* s' olvidará de la *chaleur*, dels mosquits y hasta del *maire* Rius y Taulet. Li donare un espectacle *tres variat, amusant* y un si es no es *frappé*. Li donaré 'l *ki-ki-ri-ki*, que li revifará 'l cos, ó l' ánima, *ou tout ensemble*. A continuació tindrà *chansonnettes alegroyas y charmantes*, y com á *mot de la fin* un *bal* de lo més *drole* que *vous avez regardé* en tota la *sèva vie*.

—Gracias, mússiú; tot aixó 'm sembla molt bonich, pero francament, no basta.

Desenganyis—diu llavors un' altra veu—l' únich que pot aliviárla soch jo.

—¿Y qui est tú?

—Lo *Circo Equestre*. Lo mèu género es lo verdader género d' istiu. Caballs, pallasos, cintas, círcols de paper, amassonas, equilibristas... tot lo millor que corre per aquestos mons de Déu... Allí 'l públich no s' ha de trencar lo cap per entendre l' argument, ni s' afligeix pensant si 'l traydor matará al conde ó si 'l galán podrá robar á la dama... ¿Qué li sembla? ¿vè ó no vè?

—No: no basta.—

Lo *Circo* calla y 's presenta 'l *Tivoli*.

—Lo gran remey contra la calor, senyora, aquí 'l tè. ¿Vol distreures de debó? ¿Vol passar bè 'l rato sense pensar en los graus que marca 'l termómetro? Pues, ánimo, quatre gambadas y el *Tivoli*. Faig la *Mascota*, faig la *Gran-via*, faig la *Africanita*, faig ..

—Fassi lo que jo li diré.

—¿Qué?

—Calli. Tot lo de vosté es superior; pero no basta.

—¡Aquí estich jo!— crida *Novedats* apareixent de tras-cantó embolicat ab una capa roja.—La mèva especialitat es *calurosa*; per xó mato la calor. Es alló de *un clavo saca otro clavo*.

—A veure ¿qué sabs fer?

—Echegaray, Echegaray y Echegaray: lo catálech de las obras d' ell es lo mèu repertori. *El gran galeoto*, *En el puño de la espada*, *Vida alegre y muerte triste*. . etc. Devegadas dono alguna racció de Tamayo y fins hi representat lo *Don Juan Tenorio* en plé istiu. Ja veu si es variat é interessant lo que 's fa en lo mèu teatro y si te la sèguretat de passarhi tres horetas felissas... ¿Qué pensa? ¿S decideix á venir?

—No, no basta: l' espectacle podría agradarme; pero la calor que sento no disminuiría gens.—

Compareix l' *Espanyol*, saluda y diu.

—La senyora te rahò; 'l género serio es enemich de la fresca: per aixó no hi ha res com lo mèu teatro. Allí tot es lleuger, vaporós, flotant...

Comedias francesas traduhidas al castellá, pessas francesas traduhidas al castellá y fins dramas francesos traduhits al castellá... Nosaltres hem realitzat l'aliança hispano-francesa en lo terrenu del art en benefici del públich, que troba reunidas en lo repertori la gracia espanyola y la intenció dels fills de Sant Lluís. Si vosté t'è gust, si vosté vol divertir-se, si vosté vol refrescarse, vingui ab mi.

—Moltas gracias; pero no basta.

—Jo sí que basto,—cria 'l *Teatro Lirich*, intervenint en la conferencia,—jo sí que puch proporcionar-li 'l benestar que li falta. Desenganyis, senyora, contra la pesadés del istiu no hi ha res com la música francesa ó italiana, cantada per unas quantas bocas que hajan respirat l'ayre de Milán y Nápoli. Ademés lo mèu local es fresch, gran, agradable; tinch ayre, espay, llum... y 'l Tranvía que la porta de franch, si hi puja avants de las deu de la nit.

—No basta, *Lirich*, no basta.—

En aquell moment treu lo nas la *Colecció de fieras* que hi ha á la entrada del Passeig de Gracia.

—Al últim—diu—no tindrà altre remey que venir ab mí, senyora Barcelona.

—¿Qui ets tú?

—La *Colecció zoológica Cavanna*. Tinch de tot, fieras per tots los gustos y per totas las inteligencias. Leons com una conductora, tigres pitjors que un carlista, ossos veritables molt dignes de passejarse per la Rambla de las flors y finalment una colla de micos y gossos sabis ab los quals, li asseguro, m' empenyo á treureli 'l mal humor, la calor y tot lo que vulgi.

—No ho creguis: aixó... no basta.

—¿Nó? Pues, resoltament, no li queda més remey que l'últim que jo li puch proporcionar.

—¿Quín?

—Vingui á la mèva barraca, li obriré la gabiá de qualsevol fiera, y 's fica á dins. ¡Adiós calor!—

Barcelona obra 'ls ulls, aterrorisada davant de la idea d' entrar en la gabiá d' un tigre ó d' un lleó y diu ab veu casi ininteligible:

—¡Basta!

A. MARCH.

LO TALENT DE UNA PLANA MAJOR.

INCENDIS EN LOS TEATROS.

«Parece mentira

Pero no lo es »

(En las astas del toro.

C. FRONTERA.)

Vaja; hi ha sabis que ó bé son molt tontos ó més mal intencionats qu' un toro de Moruve ó un tinent d' arcalde ab calsas curtas. De tots modos aquests sabis tenen la desgracia que á cada pas se distreuen y fan com lo burró de la fábula: ensenyan l'orella per sota de la pell de lleó.

Aixó es lo que acaba de fer «La Plana Major del cos municipal de Bomberos», segons los califica *La Publicidad* del 22 del passat, en un article que titula *Los incendios en los teatros*.

En dit article, després d' un preámbul bastant llarguet y després d' esforsarse en fernos veure que tot lo cos de bomberos havia estat capissant molt, vè á dirnos: que per evitar desgracias en un teatro, dat cas d' un incendi, es indispensable péndre algunas precaucions ó bé introduhir en los teatros las següents reformas:

1.ª Establecer en la cúspide de la cubierta del escenario una chimenea de grandes dimensiones, cerrada en la boca por un obturador, etc.

2.ª Instalación de la luz eléctrica, ó en caso de conservar el gas, la prohibición de cerrar las espitas, pues no hay peligro de explosión y en cambio la oscuridad causa siempre gravísimos accidentes;... la unión telefónica de todos los teatros con la red general para el pronto aviso en caso de incendio; la separación completa entre el escenario y la sala; la mayor facilidad de abrir las puertas de salida que no estén abiertas durante las representaciones, etc.

Y 3.ª Para cooperar al buen funcionamiento de la chimenea, reducir la boca del escenario y la sustitución del mantón fijo que hay delante de los telones, por uno de plancha de hierro.

Tot aixó fóra molt bonich, si no tingués un pero com una casa, y es que ho proposi tot un cos ab pretensions de científich com á idea propia y no tinguí ni mitja paraula d' originalitat. Copiant servilment lo dit ab molta anterioritat pèls altres y ocultant la procedencia, es com pot ferse 'l sabis; pero resulta en lo fondo que no hi ha tal ciencia, sinó un refinat instint d' imitació y usurpació.

Tothom pot recordar encara lo periódich diari titolat *Gaceta de Cataluña*, que deixá de publicarse farà cosa de cinch anys. Durant lo 1882 dit periódich va donar á llum una sèrie de *Cartas al alcalde* de Barcelona portant per títol *Incendios en los teatros* de modo, que ni 'l títol que dona *La Publicidad* al escrit dels bomberos es original.

Dita sèrie de cartas, estava motivada pèls disbarats que varen ferse y dirse per evitar una catástrofe nova, després de la que acababa de ocorre en lo *Ring-Theater* de Viena: també s' apoya en lo mateix teatro la célebre «Plana Major.» Pero no es aixó lo principal y passém á copiar alguns párrafos d' aquelles cartas y fassin vostés mateixos las deduccions que cregan convenientes:

Carta primera. (G. C. del 12 enero 82 «que si para el alumbrado de los teatros se empleara cualquiera de los sistemas de alumbrado Edison, Swan, Máxime ó Soleil, el 95 por 100 del peligro hubiera desaparecido...»

Carta segunda. (G. C. del 13 enero 82)... «Consecuencia: no son las puertas de salida las que preocupar deben más á la comisión, son las puertas de comunicación de unas dependencias con otras...»

Altre fragment de la mateixa carta:..... «toda puerta de teatro debe ser construida de manera que, indistintamente abra adentro y afuera y de materia suficiente fuerte para impedir la circulación del aire, pero jamás de una solidez tal, que en un caso de atropello pu dan dejar de existir, desapareciendo por complet...»

En la mateixa carta se descompón en proporció lo número de víctimas d' un incendi segons las diversas causas; també ho fa aixís la «Plana Major.»

Carta tercera. (G. C. 14 enero 82)... «¿Se cree haber puesto una pica en Flandes cerrando la llave de los contadores ó la espita de la calle?... En primer lugar se logra, que como la oscuridad es la madre del terror, al atolondrado público se le aumenta el pánico; pierde la poca serenidad que puede quedarle; no ve tanto por falta de luz, etc., etc. En segundo lugar, cuando el gas arde, se volatiliza y desaparece; mientras que cuando no arde se esparrama dentro de un recinto más ó menos reducido, etc., etc.»

Segueixen en la mateixa carta varias altres con-

sideracions que tendeixen á demostrar tot lo mateix que ara diuen los senyors de la «Plana Major.»

Carta cuarta. (G. C. 15 enero 82). «Este medio consiste en su-
»primir las sólidas cubiertas de los
»teatros en sólo la parte correspon-
»diente á los escenarios, reempla-
»zándolas por otras de materia tan
»lijera, como permitido sea á la
»mano del hombre.»

«En cuanto se declarase un in-
»cendio en el escenario de un tea-
»tro, tan pronto llegaría el voraz
»elemento al telar, ya el techo ha-
»bría desaparecido y lanzándose
»las llamas por el espacio, no se
»verían encerradas y obligadas á
»retorcerse sobre su propio lecho
»buscando salida por otras partes
»bajo todos conceptos más peligro-
»sas. Con no grandes esfuerzos po-
»dría entonces localizarse el incen-
»dio (reconocido el principio de ti-
»raje de chimeneas) salvándose...»

Carta séptima. (G. C. 3 Novbre. 82.) «Es inne-
»gable que si los retenes en los cinco cuartelillos
»de bomberos, fueran de *ocho* hombres durante
»la noche en lugar de *tres* como son ahora y los
»cinco cuartelillos se comunicaran entre sí por
»un timbre eléctrico según el sistema Collin....»

En aquella fetxa encara no s' havia extés lo telé-
feno y 'l timbre mentat estava en ús en molts
grans ciutats precisament per los cassos d' in-
cendis.

Carta dotsena. (G. C. 8 diciembre 82.) «No se
»consentirá la apertura de ningún teatro que no
»esté provisto de un número de escaleras y puer-
»tas de comunicación y salida, suficientes á des-
»ocupar el local en breves minutos y que unas y
»otras estén siempre practicables.»

Ara fassin comparacions. ¿Ha dit alguna cosa
de nou la tal «Plana Major?» Si fá gayres alardes
de ciencia com aquet, haurá de cambiar de títol,
y pendre 'l nom de *curva menor*. Per millor adobar
ha vingut lo dictámen còpia, en las columnas
de *La Publicidad* en lo día 22 de juny, quan en
lo 12 ó sigan *deu dias* avants un periódich de l'
alta montanya dit *Lo Taga*, que veu senmanalment
la llum á Ripoll, surtí ab una carta á l' arcalde de
las patillas, tornantli á recomenar precisament lo
del *tiratje de xameneyas*.

De tot aixó, l' únich responsable es D. Fran-
cisco de P. Rius y Tauler que no vá fer cas de las
cartas d' un amich y parent, que ara li permete-
rían fer l' home si m' hagués escoltat; perque,
vaja: si segons lo pare Llanas, lo *Génesis* té 'l
mérit d' haver sortit ab antelació á la *geologia*
moderna; lo meu projecte té 'l d' haver sortit de
mí tot sol, molt antes que dels caps de tota una
plana major que está sempre en disposició de
bombarho tot.

P. A. U.

EN UN VANO.

Tens en ta tela pintat
vent que trinxá, vent que mata,
vent que 'l que troba arrebatá,
vent fort, desencadenat.

AL CAMP.

Cada tarde diu que 's troban:
ell 'l agafa per la má,
ella 's queda pensativa...
¿Qué será? ¿qué no será?

Y ab tant vent que tens format,
pintat ab bastant talent,
y ab lo que continuament
donas tú, movente ab fressa,
no es extrany que ta mestressa
tinga 'l cap tant plé de vent.

J. PUIG CASSANYAS (SIR BYRON.)

LO DEBUT.

— ¡Aquest vespre á las nou puji!
— ¡Aquest vespre á las nou baixi!
— ¡Fassi 'l favor d' entrar aquest vespre á las
nou!

— ¡Li agrahiré moltíssim que aquest vespre á
las nou tingui la bondat d' entrar!—

Aquesta va ser, en tot lo sant día d' ahir, la
ocupació de donya Carolina, la vehina del segon,
ab motiu d' un petit concert casulá, organísat pèl
debut del seu nen Arturo.

L' Arturo es una de las criaturas més mal edu-
cadas que corren per Barcelona; y aixó que
aquí, en quan á mala educació infantil, se veu-
hen cosas molt grossas.

Lo fill de donya Carolina es atreuit, embustero,
carregat de pretensions y per anyadidura apre-
nent de pianista.

Casi bè cap vehí 'l pot véure á causa de las sè-
vas impertinencias, alentadas per la seva mare;
aixís es que al sapiguer que aquell vespre 'l xi-
cotet tractava de obsequiar als que vivían en la
seva escala ab las primicias del seu talent musi-
cal, tothom se va apressurar á acceptar l' invita-
ció. ab la caritativa idea de divertir-se á costas sè-
vas y sobre tot, á costas de donya Carolina, que
tè 'l poch senderi de criar al Arturo de la pitjor
manera possible, en detriment de la tranquil-
litat pública.

A las nou en lo salonet del segon pis no hi cabia

un' ànima. Molts vehins hi havían dut hasta las criadas. A casa donya Carolina tot se permet.

La del primer s' havia pujat lo ganxet per no aburrirse: las noyas del quart hi havían baixat ab los respectius promesos pèl mateix motiu.

Donya Carolina vá presentarse al salò á un quart de deu, portant de la mà al sèu incomparable Arturo.

Tots los vehins nos varem posar á aplaudir: aquesta vá ser la primera venjansa.

Lo nen s' assenta davant del piano, mira á la concurrencia com volguent dir:—Prepareuvs á sentir prodigis,—y comensa á pegar grapada aquí y allá sobre 'l teclat.

—¿Qué tocas ara, Arturito?—pregunta un vehí que sempre está d' humor.

—Escalas.

—¿De caragol?

La veritat es que las tals escalas eran de lo més apropósit per fer venir atachs de nervis.

Després de varios arpegis y tonterías, comensa la funció, y 'l noy, girantse á un costat, crida ab lo major descaro:

—¡Vals de Chopin!—

Per pecats que en Chopin haja comès, queda ja perdonat; ahir va purgarlos tots d' una vegada.

¡Quín vals!

Alló no semblava una persona tocant lo piano, sino un tranvía descarrilant y rebotent pèl empedrat.

A pesar de tot, al final varen aplaudir.

Torna á girarse 'l bordegás y anuncia:

—¡Ave-Maria!—

Y 'l vehí del primer respon:

—*Sin pecado concebida.*—

Lo vals havia anat malament; pero l' *Ave-Maria* va ser un portentoso de desafinació y desconcert.

Molta gent reya, y la mamá del debutant procurava suavisar lo pastel, repèint en veu baixa:

—Tè molts bemols aquesta pessa, te molts bemols.

—Mès ne tè 'l sèu fill—responía una veu, que 'm va semblar qu' era la del notari del ters pis.

La vetllada tenia trossos de no acabarse may. Com mès los vehins reyan, mès s' entussiasmava 'l xicot, creyent que celebravan lo sèu talent.

No hi havia compositor ni mestre de fama que no fos víctima de las furias d' aquell pianista antropófago.

Va tocar á Listz, Rubinstein y Saint Saëns; va martiritzar á Gounod y Thomas, va assassinar ignominiosament á Verdi y á Bizet: semblava tament lo terremoto de la Martinica ó la degollació dels innocents.

La mamá aplaudía ab verdadera sinceritat, no saltres casi bè ploravam de tan riure...

Per fi la solemnitat va acabar de l' única manera possible: ab una pessa de conjunt.

—Ja veurás, Arturo—va dir lo del primer pis, comprenent que ja n' hi havia prou;—ara tocarem una cosa nosaltres.—

S' aixeca y 's dirigeix á la porta: tothom lo va seguir.

De manera que, realment, vam tocar.

Vam tocar lo dos.

MATÍAS BONAFÉ.

LO MURMURADOR.

Entre amichs de baixa estofa y amiguetas «comme il faut» lo veureu, groguench y esqualit com l' imatge de la mort; petulancia, 'n tè per vendre y d' atreviment, bè prou.

Es aquest, l' héroe del vulgo, xarrayre, estúpit y odiós á qui fa bastant de falta lo que sobrá á Salomó y ha de amagar sa ignorancia donantse aires de doctor, y ha de fer gala oratoria ab verbositat atrós y s' ha d' erigir en crítich de 'l que no enten poch ni molt.

Quatre paraulas de bulto, quatre xistes alegroys, molts burlas al darrera, perque al davant no hi fa bó, abominar de las donas tot lo día á dret y á tort y anar al darrera d' ellas com darrera l' amo, 'l gos, temas son tots, predilectes d' aquest sabí de cartro.

Pero aquets no tenen cura y sols deixan ab la mort l' habitut contreta en vida ja al gronxarlos al bressol; y han de vomitar matzinas, y han de trepitjá á tothom, y han de fer ab lo dels altres lo que fa ab la fusta 'l corch; y per la costum no perdrer, fins m' arrisco á creurer jo que en l' infern, ahont sens dupte paran los murmuradors, l' envejota malehida que 'ls va mossegant lo cor los fa dir mal de sa sombra y 'ls fa renegar de tot.

J. BAUCCELLS PRATS.

MONEDA DE L' HISTORIA.

Una anécdota dels temps heróichs.

Se conta que quan los primers colons que van establirse á Irlanda, s' acostavan remant á la costa per primera vegada, vá dirlos son capdill:

—Lo país será del primer que toqui terra.

Al sentir aixó y estimulats per una recompensa tant elevada, 's posaren á remar tots plens de fuga.

Fins que un d' ells anomenat O Neil, que 's veyá adelantat per un company y que delirava per ser lo primer en tocar terra, agafa una destrá, se talla la mà esquerra y la tira á gran distancia sobre la platxa.

Havent demostrat aixís qu' era 'l primer en tocar lo país de Irlanda, se li concedí la provincia de Ulster, ahont reinaren ell y 'ls seus descendents.

Enfadat Lluís XI de Fransa per l' horóscopo que li havia fet lo sèu astrólech, maná penjarlo en un marlet.

La senyora... la ninyera...
lo pelón... lo general...
Avuy al mar s' hi reuneix
tota la escala social.

L'astrólech, quan tenia ja la corda al coll, li digué:

—La V. A. no viurá més que tres días més que jo.

Lluís XI comensá á cap-ficarse y fou tanta la aprensió que li produhiren aquestas paraulas, qu' en efecte, tres días després de aquella predicció, deixava d' existir.

Més tranquil que Lluís XI era Lluís XVIII.

Aquest monarca demaná un día á Chateaubriand quina era la seva opinió sobre 'l porvenir.

—Senyor, respongué 'l poeta, sobre aquest assumpto permeteume que 'm calli.

—Nó, de cap manera: sia la vostra opinió la que 's vulga, manifesteula.

—Donchs bè, senyor, obeheixo y perdonéu la franquesa: crech que la monarquia á Fransa está morint.

Lluís XVIII somrient ab amargura, li digué:

—Soch de la mateixa opinió.

Narvaez se las havia ab un célebre banquer, al qual li havia dirigit la proa, y li deya:

—No pararé fins que 'l veja vivint en una guardilla.

Y 'l banquer, sense desconcertarse, li respongué:

—Ab tal que aquesta guardilla tinga una finestra que donga al carrer, per lo qual han de arrastrarlo, cregui que hi viuré ab molt gust.

LIRICH.

Temporada animada, com pocas vegadas s' haja vist en aquell teatro, situat en las fronteras de Gracia. L' empresa ab molt acert posa 'l tranvia á la disposició dels concurrents.

La opereta titolada *Le campane de Corneville* ha tingut un éxit molt complert, gracias á las excelents qualitats dels artistes qu' en ella hi prenen part y al bon ajust del conjunt.

La salsa can-canescas del tercer acte vá agradar molt, tant que 'l públich volgué repetir tres vegadas.

Per un altre istil es notable també l' éxit alcançat per la *Marina*. En aquesta sarsuela espanyola, lo tenor Bianchi lluheix sas bonas condicions de cantant y de artista que 'l públich barceloní li ha aplaudit tantas vegadas.

ESPANYOL.

Si haguésem de donar compte de las novetats de aquest teatro empleant la forma que usan los diaris per consignar los naixements y defuncions del dia, diríam:

Abortos: uno.

Aquest aborto es lo drama *Margarita*, de Ple-guezuelo. Es realment una obra vinguda al mon avants d' hora, una producció informal; plena d' inverossimilituts y exenta del coneiximent del cor humá. Induptionablement revela algunas condicions en son autor, ja que si aquestas li faltessen, poch fora lo que li quedaria; pero en conjunt no satisfá.

La Sra. Mendoza Tenorio, qu' es com en Calvo, molt aficionada al cant, si bè casi sempre canta d' esma, y en que 's diferencia d' aquell actor en

que sos moviments son sechs y nerviosos, ab certa propensió á estirar los brassos y obrir los dits de las mans com si fossen puas de forquilla: la Sra. Mendoza Tenorio, ab tot, fou molt aplaudida. ¿A veure qué es lo que no aplaudeix lo nostre públich?

En cambi la Sra. Guerra se distingí com sempre per la seva naturalitat.

TÍVOLI.

Hi ha obras predestinadas y una d' aquestas es sens dupte *La Gran-via*, que després de haver fet la fortuna 'l passat hivern de l' empresa del *Teatro Principal*, está fentla ara, en plé istiu, de la del *Teatro del Tivoli*, que cada nit s' ompla.

Jo fins crech que 'ls autors de aquesta producció tant afortunada, de drets no més ja 'n tenen prou per ferse una casa á la *Gran-via*.

NOVEDATS.

DOS FANATISMOS.

L' obra d' Echegaray es ja coneguda per lo molt que d' ella vá parlar la premsa madrilenya.

Vol ser la contrapocisió del fanatisme religiós y del fanatisme ateo, portats un y altre fins á la exageració més extraordinaria.

Pocas obras se veurán en lo teatro més agafadas pels cabells.

Com l' argument es escás, l' autor s' ha cuydat d' embutirlo de reflexions, prédicas y discursos repetits fins á la sacietat, de manera que hi ha moments en que al espectador se li figura assistir á una discussió de Ateneo, ab la particularitat de que 'ls interlocutors, al discutir y acalorar-se, fan més us de la retórica que de la lógica.

Figuras convencionales las dels dos fanatichs, ni 'l que tot lo día predica 'l fanatisme religiós, ni 'l que fá gala de sa despreocupació vinga ó no vinga á tom, ténen res que veure ab la realitat, y per lo tant sas respectivas derias, que més que passions son xifladuras, produheixen certa extranyesa que allunya tot interés.

No 's comprén que l' un tinga per espay de catorze anys tancada á la seva dona en un convent contra la voluntat d' ella, cosa que no entra en las costums ni está permesa per las lleys del nostre país, ni s' explica tampoch que l' altre vaja abandonar miserablement á la mare de son fill, sense motiu que l' obligués á ferho, concebint pèl fill un carinyo patern que pugna ab la descastada desprietat que mostra per la mare. Las lleys del cor humá no admeten excepcions tant capciosas.

Sobre aquesta base falsa estriba tot lo drama. Sols en dos moments ó sia al final del acte segon, quan lo fill de D. Martí reconeix y abraça á la seva mare, y en una escena del acte tercer, quan D. Martí y 'l seu fill se reconcilian, se senten palpitir emocions humanas de las qu' entran de plé en la naturalesa del poema dramátich.

Pero fora d' aixó ¡quánta palla! ¡quín estirament d' escenas! ¡quín cúmul de imatjes y de metàforas! ¡quín derrotament de ingeni, fora de lloch!

L' espectador que ansia emocions s' ha de contentar ab controversias, salpicadas d' efectes, alguns terribles y epilèptichs com lo del final de l' obra. Una maledicció de un pare que mata de repent á la dama jove...

Home, Sr. Echegaray, de malediccions tant mortíferas ha viscut durant molts anys l' escena del Odeon y altres teatros de la mateixa categoria. Es una verdadera llástima que un autor de la categoria de vosté, 's veja obligat á acudir á una tarifa tant antigua.

LA NOSTRA GENT. (*Dibuix de Mariano Foix.*)

—Mira, Rafel, me sembla que la teva dona m' ha afanat dugas pessetas que tenia al bagul...

—¿Voléu dir, mare, que aquestas dugas pessetas no 'us las heu begudas?

L'acte primer de *Dos fanatismos* xoca, per las frasses grossas que s'atravessan entre las dos fieras, que tals semblan los dos fanátichs. En l'acte segon, comensa 'l fastidi per la repetició de las mateixas rahons entre iguals personatjes. L'acte ters que podria consistir en dos ó tres escenas rematadas per l'efectarro final, se fá interminable: la primera meytat es de lo més ganso que s'ha posat may sobre l'escena.

Obra desequilibrada y monótona, tot l'interés d'ella se xifra en l'execució sobre la qual es just confessar que 'ls actors la interpretan ab carinyo, distingintse de una manera especial en Vico. Si en las representacions successivas dona al seu paper la mateixa intensitat de color y de sentiment que 'l día del estreno, haurá de reconeixes que ha fet del paper de D. Martí una verdadera creació. Va dir escenas de una manera acabada y sobre tot vá estar sempre dintre del tipo.

Será molt difícil que arribém á acostumarnos may al bellugament ondulós, á las modulacions musicals y als gestos amanerats de 'n Calvo; pero en l'obra de que 'ns ocupém tèm la ventatja de representar un paper de galan jove, papers que li escauhen sempre millor que 'ls de primer galan.

Lo mateix pot dirse de la senyora Contreras y pèls mateixos motius. En los papers de dama jove no ha de forsar sas facultats.

Lo Sr. Calvo (Ricardo) molt correcte en son insignificant paper de D. Justo; lo Sr. Donato Gimenez, no sabém perque, sempre 'ns recorda á D. Lucas del Cigarral, y en quan á la senyora Guillén, discreta, acertada y en certs moments molt natural.

L'èxit de l'obra ruidós... De aplausos y cridades á l'escena, no 'n vulguin més. Encare que no puch estar d'acort ab lo públich que aplaudeix á cada instant, la imparcialitat me obliga á consignar aquest fet innegable.

ELDORADO

R. I. P.

Aquestas lletras, interpréтинlas com vulgan.

Pero 'l fet es que desde 'l dilluns no 's dona funció en aquest teatro.

Desitjo que desapareguin prompte las causas que han motivat la suspensió de las funcions, ja que tots vostés saben de sobras qu' en aquell local s'hi passava molt bè 'l rato.

CIRCO EQUESTRE.

Debut: La familia Dillion, qu' es una gran familia.

Lo seu element es l'ayre.

En la part més culminant de la cuberta del Circo exécuta treballs difícils y perillosos en los trapecios y en la barra aérea, voladas y salts molt atrevits, entre ells un triple salt mortal que n hi ha per desnucarse tres vegadas.

Com tots los valents, los Dillions son cada nit objecte de grans aplausos.

TEATROS DE FORA.

No per tractarse de l'obra de una persona que 'ns es tant afecta com l'autor de *Lo Bordet*, podém passar per alt las representacions que de aquesta producció s'están donant actualment per diversas companyias, en los principals teatros de Catalunya.

Apart de la companyia que vá estrenarla y que l'ha representada ab aplauso entre altres localitats, á Mataró, Badalona y Manresa, la notable companyia del Teatro Romea l'ha introduhida

en lo seu repertori, posantla en escena á Reus, ahont obtingué un éxit ruidós, y últimament en lo Teatro Principal de Tarrassa, ahont lo dissapte passat actors y autor siguéren objecte de una continua ovació.

Las Sras. Abella y Cuello y los Srs. Bonaplata, Soler, Fuentes, Goula, Fernández, Virgili, Pinós y Valls donan á la última obra del Sr. Roca una interpretació acabadíssima, per lo que no podém menos d'enviarlos un aplauso entusiasta.

Demá dissapte se representarà en lo citat teatro de Tarrassa 'l notable drama de 'n Frederich Soler, *Batalla de reynas*, que ha obtingut també un gran éxit á tot arréu hont s'ha representat, en lo curs del corrent istiu.

N. N. N.

¡SOLFAS!

Renegant de la sort d'ell
y ab las mans al instrument,
deya ab llastimós accent
l'altre día un músich vell:

— ¡Mozart! ¡Wagner! ¡gran Bellini!
Veniu tots, y al que endevini
mon solfeig especial,
jo 'l declaro sens palestra
lo mestre de 'l millor mestre
de tot lo món musical.
¡Miréume bè! ni unas golfas
están més brutas: ¡son solfas!
aprenéu bè de solfeig
damunt de la mèva roba,
que está sufrint la gran proba
de no anar may al safreig.

Per xó hi fet ab mí lo pacte
de cantá eterna cansò,
y canto sense contracte
Do-re-mi-fa-sol-sol-do.

Mirantme potsè os acut
que dech sè algun músich brut
y que 'l rentarme m'altera;
donchs, no senyors, res d'aixó,
es que no guanyo 'l sabò
per pagar la bugadera.
Per menjar vaig tant justet
que ará tinch lo clarinet
fa prop d'un mes á arreglar,
sols me queda un violí
y si aném seguint així
tambè 'l tindré d'empenyar.

Ma filarmónica vida
sols s'ha trobat divertida
un sol cop, molts anys ja fa,
y encare vaig tocarhi penas,
puig al déurem tres quinzenas
l'Empresari va quebrá.
D'allí vè ma gran burrada,
puig que á balls de patacada
vaig aná, y de barraló,
y no sabentme defendre
tots los mestres me van pendre
per un músich de cartró.

Per criticarm' diu la gent
que may menjo res calent,
ni sols una sopa d'allis;

FIGURÍ.

Diu que ja que 'l Banch d' Espanya
gasta ab tabaco 'ls seus duros,
las senyoras accionistas
ara 's vestirán ab puros.

¡que haig de menjar gent tanoca!
Si ja per la mèva boca
¡tant sols hi passen badalls!
Tinch las barras oprimidas,
débils, y hasta *resentidas*;
mos budells mouhen rahons,
las camas me fan tantinas,
en lo coll se 'm fan trenyinas
y á la panxa rovellons.

Per tot busco, per tot probó,
y per pega en lloch no trobo
cap contracte de debó:
l' Art, avergonyit s' amaga...
¡Com que corra aquesta plaga
de músichs de carrerò!
¡Ay de mí! com no son bons
per darrera 'ls pantalons
m' hi surt una clau de sol,
lo violí fins se 'm enfava,
¡tant bè que avants refileva
que semblava un rosinyol!...

Adèu siau, sostenidos,
re-bemols y altres sonidos
que tant gust donéu al món;
per mí tot s' acaba á l' acte,
vaig á buscar la contracte
per tocar á l' Odeon;
y si ab tot y tanta solfa
l' Empresari se 'm engolfa
en no pèndrem y aviat,
ja per mí no hi han excusas,

m' empasso mil semi-fusas
de papé, y tot s' ha acabat.

Y desfaig al punt lo pacte
de cantá eterna cansò,
puig no canto sens contracte,
Do-re-mi-fa-sol-sol-do.

Altre músich escoltava
del sèu company los traballs,
y conmogut s' atipava...
de suspirá y fer badalls.

JOSEPH MOLAS.

Dijous de la senmana pasada la plassa de toros
de Barcelona presentava magnífich aspecte, á pro-
pòsit de la novillada organizada pèl *Circo taurino*.

No cal parlar dels incidents de la lidia, que casi
sempre son iguals en semblants cassos, ja que 'ls
aficionats fan sempre lo que poden, y no lo que
deurían.

—¿Lo que deurían? .. ¿Y qué es lo que deurían
fer?

—Molt senzill: no pendre part en novilladas.

Sort que la funció era d' arrós
Figurinse la plassa convertida en una inmensa
cassola, bullint als raigs de un sol abrusador.
Una inmensa cassola de badella ab arrós: molts

FIGURÍ

Un traje nou, apropòsit
per donas excursionistas,
bo per saltar, per ballar,
per corre y per pendre vistas.

LO POLISSON

(Entreteniments. — Perills.)

—¡La bomba! ¡la bomba que la mamá porta al derrerat!

—Inflame'l bè, Llorens, inflame'l bè; que uns derrerats desinflatats no ténen gracia.

—A mi las mevas cosas m'agrada inflármelas jo mateixa. ¡Si vols estar ben servit...!

—¿Que ja 't cansas de bufar, Pepeta? Digas á la Tuyas que 't rellevi, que 'l vull ben plé.

pollos, moltes pollas, bastant jamon y hasta llagostins.

Feyan de tals un gran número de mariners de l' Esquadra inglesa ab las sèvas jupas vermellas.

Si en Fontrodona hagués assistit al acte, s'hauria neulat al contemplar aquella inmensa casolada.

Ajuntament.—Sessió del dilluns:

Se presenta un dictámen, autorisant al gran consell de la grrran Exposició Universal per erigir edificis y pabellons y buscar recursos garantits per las ganancias que deixarà l' explotació.

No soch capitalista, pero aixís y tot no 'ls hi arrendo las ganancias.

Item més:

Se solicitará del senyor governador l' excepció del requisit de subasta pera las obras de l' Exposició.

Sempre lo mateix.

L' Ajuntament fugint sempre de las subastas com lo diable de la créu.

Desd' ara ja no 's dirá:—«Li fá més por que á un pagés una pedregada seca,» sinó «Li fá més por que una subasta al Ajuntament de Barcelona.»

Una anécdota curiosa:

Un crítich de Marsella s'havía ocupat en termes poch satisfactoris del mérit artístich de un barítono, arribat feya poch á aquella capital.

DE GOMA.

Utilitats. - Aplicacions.)

—Mira, Manel, la xeringa s' ha espatllat. ¿Vols que t' dallonsas ab lo polisson?

—¡Ay, filla! Aixó sí qu' es un verdader salva-vidas! ¿Quí s' ofega ab aquest trasto á la popa?

—Pero aixó sí, cuydado ab assentarse; porque si una 's distreu... ¡plaf! Reventa la caldera...

—¡Y Dèu nos en quart d' un día de vent! Una se 'n va al cel en cos y ánima... y polisson.

Irritat com un toro, á la nit següent lo barítono s' dirigí al crítich que 's trobava en lo teatro, interpelantlo ab aire amenassador:

—¿Es vosté 'l Sr. Pinatel?

—¿Pinatel? No senyor, respongué 'l crítich. Pinatel, afegí ab veu baixa, es aquest senyor gros que seu aquí al mèu costat.

Y al mateix temps senyalava á un tipo de formas hercúleas y cara de bull-dog.

—¿N' está ben segur? preguntá 'l barítono.

—Seguríssim. Miri, ahir vá tenir una qüestió ab un amich meu y de un cop de puny vá descalabrarlo.

—¡Gracias! digué 'l barítono: desitjava coneixe'l y ja he lograt lo que volfa.

Y dit aixó 's retirá majestuosament.

Lo que passa á Sans ab l' elecció d' arcalde primer, es originalíssim.

Tres sessions porta celebradas aquell Ajuntament, en totas tres s' ha tractat d' elegir arcalde, y sempre hi ha hagut empat entre 'ls dos aspirants á la vara.

A veure com se resolt aquest conflicte.

Nada, que ho fassin á palletas, ó millor á cara ó creu, á no ser que prefereixin nombrarlos á tots dos porque l' un siga arcalde 'ls días pars y l' altre 'ls impars.

Un altre recurs: arrendar l' arcaldía á n' en Rius y Taulet. Jo 'ls asseguro que 'ls ho farà barato.

Casi cada día dona compte *El Correo Catalán*

de restitucions realitzades per medi de la confessió.

Lo qual, no pot negarse, que parla molt en favor de aquest sacrament.

Al mateix temps que parla molt poch en prò dels que 's confessan.

En lo número passat publicarem un *Esquellot* que podia interpretar-se desfavorablement per lo que respecta al distingit escriptor Sr. Hiraldez de Acosta

Dit Sr. es l'únic delegat del Gran Orient nacional d'Espanya, y está degudament autorisat per fomentar aquí á Barcelona la subscripció que aquella corporació té oberta á fi de socorre á las víctimas del incendi del teatro de l'Opera cómica de París.

Fem aquesta aclaració desitjcsos de deixar en lo lloch degut lo bon nom del Sr. Hiraldez de Acosta, corresponsal que havia sigut del *Liberal* de Madrid.

L'altre dia, á un subjecte, mentres prenía bitllet en lo despaig del Teatro del Tivoli, li van fer corre 'l rellotje.

No podrà queixarse, ja que 'ls lladres, al alleugerir-lo, procuraren que contemplant la funció *olvidés las horas*.

Lo duch d'Edimburgo, gefe de l'esquadra inglesa del Mediterráneo, desde Barcelona 's dirigí á Madrid, ahont fou rebut ab molta afectuositat per la familia real espanyola.

Sembla que van invitarlo á assistir á la corrida de toros que 's donava allí 'l diumenje á la tarde, y ell va negars'hi rodonament.

—Cóm, no li agradan los toros? van preguntarli.

—Penso que sí.

—¿Y donchs porque no vè á veure'ls?

—La mare 'm renyaria.

Lo duch d'Edimburgo, que té por dels renys de la seva mare no es cap xaval: actualment conta 43 anys.

Está bè, Sr. Gobernador. Estich conforme de tota conformitat ab l'ordre que ha dictat de que per cap concepte se permeti fumar en la platea dels teatros, per més que aquests teatros sigan d'istiu.

Pero ara falta completar las disposicions gubernativas referents als teatros, no permetent que las senyoras, ab aquells sombreros de cinch y sis pisos obstruixin la vista del escenari.

Ha sigut sacrificat lo cigarro: que se sacrifici 'l sombrero. ¡Guerra á todas las incomoditats!

Han comensat los treballs per empedrar lo carrer de Fontanella.

Res de tarugos: l'adoquinat se farà ab pedra blava de las canteras del afortunat Sr. Prim.

D. Francisco de Paula ho ha dit.

—Quan passi pèl mèu carrer ab lo carruatje, vull que tots los vehins me sentin.

Actualment s'está trayent la graba á càrrech de las valentas brigadas del Sr. Maseras, l'héro del colegi 10, durant l'última campanya electoral.

Pero digan una cosa: ¿no havian quedat en que D. Francisco, á tots los que van pendre part en l'assalt escandalós del citat colegi 10, los havia deixat cessants?

En Rius y Taulet:

—¡Vaja ESQUELLA, no 'm fassas riure, que tinch los llabis tallats!

—¡Gracias á Dèu!

La bastida que ha de servir pera las obras de la fatxada de la Catedral ja está acabada.

Per cert que la notable y exagerada solidés de la tal bastida no deixa de cridar l'atenció dels mirons, donant peu á una pila de comentaris.

—Aixó—deya un - me sembla que porta qua. Quan la bastida es tan forta y resistent, senyal de que saben que las obras han de durar molts anys.

—No—anyadia un altre—no es aixó. La fan aixís tan reforsada y de confiança, porque en Girona diu que hi pujará molt sovint pera inspeccionar las obras, y no es cosa de que qualsevol dia se 'ns vingués abaix com un simple paleta.

—¡Ca!—replicava un tercer.—¿saben per qué es tan sólida aquesta bastida? Perque en rigor encara no saben si la fatxada 's farà ó no, y en cas de que no 's fès, pera apaciguar la opinió pública, dirian que la bastida es la fatxada, tot quedaria aixís... y en paus.—

La nota que jo poso en 'quest relato es que *si no é vero, é ben trovato*.

Una frase trista del prestidigitador Hermann, que acaba de morir:

—Aixís que un hom' va fentse vell, no hi ha res més espantós que 'l moment de despertarse. Cada dematí un se palpa é inspecciona son pobre cos, com si fos un vestit vell, de por de trobarhi algun esqueix.

S'ha comensat á treure los retaules gòtics de las capellas del Claustre de la Catedral, á fi a' enmagatzemarlos.

Ara no falta sinó que vajan venentse panys de paret á tant lo pam quadrat per construhirhi sepulturas de gent rica, y aixís se realisarán los ensomnis del gran capitalista y eminent violinista Sr. Girona.

Y á propòsit de retaules.

Fa més de vint anys que se celebrá en lo segon pis de la Llotja una notable exposició retrospectiva, en la qual hi figuravan alguns retaules de la citats altars del claustre.

Los retaules exposats no han tornat may més al seu sili.

¿Ahont son en aquests moments?

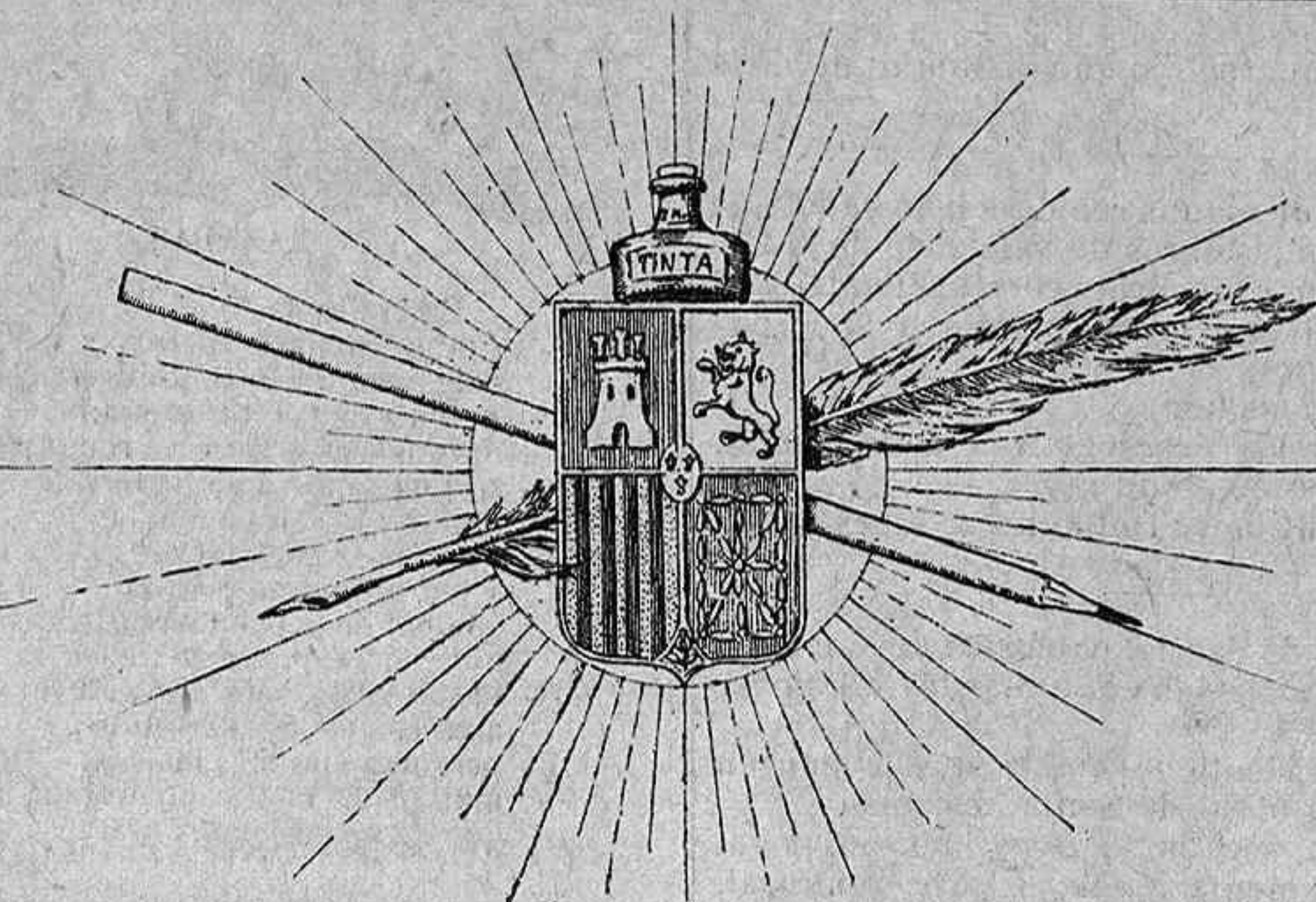
Quan se nota la falta de cuydado que s'observa en la conservació de las joyas acumuladas en las iglesias; quan se sab que cada día 'n desapareixen, venentse las més de las vegadas als negociants d'antigüetats, per anar á raure en las grans colleccions del extranger, de ahont ja no 'n surten més, un recorda ab fruició lo famós decret de 'n Ruiz Zorrilla, incautantse de tots los objectes artístichs existents en las iglesias.

La ignorancia y la codicia de una part del clero, abonan la publicació de aquell decret, que desitjém de tot cor veure restablert.

Veig en un periódich que acaban de arribar de Filipinas 249 caixas destinadas á l'Exposició de Barcelona.

¡Doscentas quaranta nou caixas! ¡Vaya una abundancia!

(Continua á la página 400.)

OBRAS NUEVAS

GALERÍA HISTÓRICA

DE

MUJERES CÉLEBRES

POR

DON EMILIO CASTELAR

Van publicados 3 tomos tamaño 4.º a 5 pesetas tomo.

CANTES FLAMENCOS

COLECCION ESCOGIDA

Un tomo 8.º con una elegante cubierta 3 ptas.

CORAZON

DIARIO DE UN NIÑO

POR

EDMUNDO DE AMICIS

Un tomo 8.º con una preciosa cubierta, 3 ptas.

TUNDA DE AZOTES

CUENTOS IGORROTOS

POR

MANUEL CUBAS

Un tomo en 8.º 1 peseta.

INDICIS

COMEDIA CATALANA EN UN ACTE

PER

J. M.ª POUS

Preu 1 pesseta.

OBRAS DE PAUL DE KOCK

con cubiertas al cromo

Precio UNA peseta.

La joven de los tres corsés.
 La Inocente Virginia.
 La Familia Brailard.
 El Músico Ambulante.
 Jugar con Fuego.

GUÍA OFICIAL

PARA LOS

VIAJEROS DE LOS FERROCARRILES

DE

ESPAÑA, FRANCIA Y PORTUGAL

Y DE LOS SERVICIOS MARÍTIMOS.

Se publica cada mes—1 tomo 8.º—ptas. 0'50.

OBRAS DE ERCKMANN-CHATRIAN

ilustradas con magníficos grabados, tamaño en 4.º Una peseta cada cuaderno, menos *El Amigo Fritz* que vale 1'75.

Van publicadas las siguientes:

El amigo Fritz.
 Historia de un quinto de 1813.
 Historia de la revolución francesa, (ocho partes.)
 Waterloo, dos partes.
 Cuentos de las orillas del Rhin.
 Recuerdos del Canal de Suez.
 Los veteranos imperialistas.
 Cuentos de los Vosgos.
 El Expulsado.
 El abuelo Lebrige.
 Ayer y hoy.
 El Verdugo de su hijo.
 Hugo el lobo.
 El Judío polaco.
 Memorias de un clarinete.
 El triunfo de una mujer.
 Historia de un pasante.
 Los dos hermanos.
 Una campaña en Kabilia.
 Historia de un plebiscito.
 Gaspar Fix.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíus, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

Per enterrarla, crech jo que ab una n' hi havia prou.

Per confessió de alguns regidors hem sabut que s' están realisant las obras de la fatxada de la Catedral, sense pagar los drets corresponents, y ni tant siquiera haver demanat permís á la corporació municipal.

¡Com cambian los temps!

Tractantse de las prerrogativas de la Ciutat, Fivaller va atrevir-se ab un rey.

En cambi en Rius y Taulet no s' atreveix ab un bisbe.

Los caputxins de Sarriá, conforme deyam en lo número passat no poden continuar las obras per falta de recursos.

Per un motiu idéntich sembla que s' haurán de suspendre las obras de Santa Madrona.

A Montserrat, segons lo *Brusi*, no ha pogut acabarse l' ornamentació, en sa part escultural, del nou camaril de la Verge...

—¿Y donchs, D. Jaume, ¿qu' hem de fer? Permetrá que aquests tres establiments religiosos se declarin en suspensió de pagos, com tantas casas de comers, deixadas de la mà de D u?

D. Jaume no respon: está molt amohinat, y per desamohinar-se 'm sembla que 'l veig: obra la petaca treu un cigarrillo y encenentlo diu:

—Fumém... fumém!

Un oncle rich y sense fills, deya un día al seu nebot:

—Mira noy, quan siga mort, encare que s' haja iniciat la cremació dels cadàvers, evitam aquest disgust, no 'm fassas cremar.

—Ay tío: ¿y si las autoritats imposan la cremació com un sistema obligatori? Perque temo que aixó succehirá dintre de poch.

—No ho digas, noy, no ho digas...

—¿Sab lo que faria jo al puesto de vosté?

—¿Qué farias?

—Per lo que pugués ser, procuraria morirme ben aviat.

Una máxima literaria:

«Los autores regularmente s' enorgulleixen de un elogi y 's planyen de una crítica, y mentres l' elogi no cura de res, la crítica justa pot corretjir alguna imperfecció.»

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—*Se bas-ti-a-na.*
2. ID. 2.ª—*A-ma-gat.*
3. ENDAVINALLA.—*La T.*
4. ANAGRAMA.—*Lámina-Manila-Animal.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Lo cant de la Marsellesa.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Hospital.*
7. INTRÍNGULIS.—*Malla*
8. GEROGLÍFICH.—*Per sistells los sistells.*

XARADAS.

I.

En la fira de *Total*
(qu' es catalana vileta)
vaig comprar una *hu-tres-quarta*,
petita y per cert travessa;
als dos mesos ja 'm va rompre
una *hu-quat* gran de terra,
un altre día una ampolla
de *prima-segona* plena,
y per últim una estátua
(símbol de la primavera)
qu' encare que *tersa-quarta*
bastant goig, sens dupte, feya:
aixís es que la vaig vendre
perque no fes més malesas
á un pagés molt campetxano
que de *segona-quat* era.

JOAQUIM SAURI.

II.

Un xicot qu' es de *Total*
diu que la *una* es vocal;
y un xicot qu' es fill de Arbós
qu' es musical *invers-dos*

D. BARTRINA CUBINYÁ.

SINONIMIA.

En lo *tot* de Barcelona
un gros *total* vaig pescar,
cayent de nassos á l' aygua
que bastant *tot* vaig quedar.

C. TRONADA.

MUDANSA.

(Epitafi)

Ab molta *tot* y quietut
esta fosca llosa tanca.
lo jove Pep Vilafranca
de las noyas molt volgut.
Va morir, pobre xicot,
una nit sortint del ball,
perque un cotxe prop del Call
li passá per sobre un *tot*.

PEPET D' ESPLUGAS.

TRENCA-CLOSCAS.

L' AVI. L' AVI.

Formar ab aquestas lletres lo nom de un carrer de Barcelona.

EGO SUM.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7.—Una arma.
1 7 1 2 5 6.—Poble catalá.
1 7 6 6 7.—Los animals ne menjan.
1 7 6 7.—Utensili de cunya.
1 2 3.—A las casas n' hi ha.
1 7.—Comestible.
1.—Consonant.

A. TRINIDAD.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que anantli trayent una lletra de darrera, donga 'ls següents resultats: Primera: lo que hi ha en molts terrats.—Segona: nom de dona.—Tercera: un animal.—Quarta: los pintors ne fan.—Quinta: vegetal.—Sexta (repetit): una fruyta.—Séptima una lletra.

A. PALLEJÁ.

GEROGLÍFICH:

×
MI
IIIIIIIIII
a
+
IX

NOY DE SARRIÁ.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.